

Předkládací zpráva pro Parlament České republiky
k návrhu na ratifikaci Dohody mezi vládou České republiky a vládou Kambodžského království o leteckých službách

Kambodžské království (dále také „Kambodža“) nacházející se v jihovýchodní Asii bylo až do konce minulého století jednoznačně zemědělskou zemí. Pouze malá část populace nebyla zaměstnána v zemědělství a zemědělství bylo také hlavním zdrojem příjmů. Industrializace se v Kambodži významněji projevila až koncem 90. let, kdy se díky zahraničním investicím rozběhla výroba oděvů, které patří mezi hlavní exportní komodity země. Trvale roste také podíl služeb na celkovém HDP. Oblast služeb má silnou vazbu na turismus, který je významným zdrojem pracovních příležitostí a má také přesah do dalších odvětví (jako např. potravinářství, stavebnictví, doprava).

Diplomatické styky mezi Českou republikou (dále také „ČR“) a Kambodžou jsou realizovány prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Phnompenhu a Velvyslanectví ČR v Bangkoku a Velvyslanectvím Kambodžského království v Berlíně. ČR poskytuje Kambodži rozsáhlou rozvojovou pomoc, která se zaměřuje především na sociální a zdravotnický sektor (včetně vzdělávání, sociálních a zdravotních služeb) a na životní prostředí.

Přestože obrat vzájemného obchodu se v posledních letech drží na relativně nízké úrovni a Kambodža nepatří mezi významné obchodní partnery ČR, lze toto teritorium do budoucna považovat z obchodního hlediska za zajímavé. V oblasti služeb se jako perspektivní jeví především turismus, což potvrzuje i narůstající počet zahraničních návštěvníků Kambodži.

Dvoustranné vztahy v oblasti civilního letectví jsou upraveny Dohodou o leteckých službách mezi Československou socialistickou republikou a Kambodžským královstvím (dále jen „Dohoda o leteckých službách“), která byla podepsaná v Praze dne 11. ledna 1964 a vstoupila v platnost dne 7. července 1964¹. Sukcesní jednání k dvoustranným dohodám byla s kambodžskou stranou završena dne 8. srpna 2005 a zahrnovala i Dohodu o leteckých službách. Pravidelná letecká doprava mezi ČR a Kambodžou není v současné době zajišťována žádným leteckým dopravcem. V minulosti bylo pravidelné letecké spojení mezi oběma státy provozováno Československými aeroliniemi v letech 1961 až 1970.

Dohoda o leteckých službách je svým obsahem již zastaralá a neodpovídá aktuální situaci v oblasti letecké dopravy. Navíc její text není v souladu s unijním právem. V prosinci 2012 se uskutečnily konzultace leteckých úřadů ČR a Kambodži, v rámci kterých byla konstatována potřeba modernizace našich dvoustranných vztahů v oblasti letecké dopravy. Vzhledem k zastaralosti Dohody o leteckých službách se jako efektivnější způsob jeví sjednání zcela nové letecké dohody, než provedení pouze její změny.

---

¹ Dohoda byla publikována pod č. 186/1964 Sb.

K přímému expertnímu jednání o textu nové letecké dohody došlo během akce ICAN (ICAO Air Services Negotiation Event) v prosinci 2013, přičemž expertní jednání následně pokračovala druhým kolem jednání v červnu 2014 v Praze. Výsledkem expertních jednání byl vzájemně přijatelný návrh Dohody mezi vládou České republiky a vládou Kambodžského království o leteckých službách (dále jen „Dohoda“), jejíž text se až na několik oblastí úprav shoduje s českým vzorovým textem.

Obecně lze konstatovat, že Dohoda má velice liberální charakter. Dohoda umožňuje určení libovolného počtu leteckých podniků každou smluvní stranou pro provozování leteckých služeb, při kterých mohou být využívána práva stanovená v Dohodě. Jedná se zejména o právo přeletu přes území státu druhé smluvní strany, právo přistání na území státu druhé smluvní strany pro neobchodní účely, právo nakládat a vykládat na území státu druhé smluvní strany v místech stanovených v Příloze k Dohodě cestující, zboží a poštovní zásilky určené nebo pocházející z míst na území státu první smluvní strany. Dohoda také zahrnuje důležité oblasti bezpečnosti a ochrany civilního letectví před protiprávními činy. Dále například umožňuje leteckým podnikům zřizovat kanceláře a nabízet a prodávat leteckou dopravu na území státu druhé smluvní strany. Příloha k Dohodě obsahuje vymezení linek, které je možné realizovat mezi jakýmkoli místy na území ČR a jakýmkoli místy na území Kambodži s možností provozu přes mezilehlá místa nebo do míst za územím státu druhé smluvní strany.

Obsahové vymezení textu Dohody je následující:

V zájmu jednotnosti výkladu textu Dohody byly v článku 1 definovány výrazy důležité pro její provádění.

V článku 2 jsou stanovena přepravní práva pro poskytování mezinárodní pravidelné letecké dopravy vzájemně dohodnutá mezi smluvními stranami. Jedná se o právo přeletu přes území státu druhé smluvní strany, právo přistání na území státu druhé smluvní strany pro neobchodní účely a právo nakládat a vykládat na území státu druhé smluvní strany v místech stanovených v seznamu linek, který je Přílohou k Dohodě, cestující, zboží a poštovní zásilky určené nebo pocházející z míst na území státu první smluvní strany (tzv. třetí a čtvrté svobody vzduchu) nebo také jiných států (tzv. páté svobody vzduchu).

Článek 3 stanoví, že za účelem výkonu přepravních práv může každá smluvní strana určit libovolný počet leteckých podniků, a dále obsahuje postup a podmínky pro určení leteckých podniků a vydání provozního oprávnění leteckým podnikům druhé smluvní strany.

V článku 4 jsou stanoveny podmínky pro odvolání nebo pozastavení udělených provozních oprávnění leteckým podnikům smluvních stran.

Na letadla, cestující, posádky, zboží a poštovní zásilky nacházející se na území státu druhé smluvní strany se vztahují zákony, předpisy a postupy platné na území tohoto státu, jak je stanoveno v článku 5. Žádná smluvní strana nebude při aplikaci těchto zákonů, předpisů a postupů dávat přednost svému nebo kterémukoli jinému leteckému podniku.

V článku 6 si smluvní strany potvrzují jejich závazek chránit bezpečnost civilního letectví před nezákonnými činy v souladu s Úmluvou o mezinárodním civilním letectví (Chicago, 1944), jejími přílohami, které se týkají této oblasti, a dalšími platnými mezinárodními úmluvami o bezpečnosti civilního letectví. Článek také stanovuje požadavky na adekvátní bezpečnostní kontroly na územích států smluvních stran a spolupráci v oblasti ochrany letectví před protiprávními činy (security).

Článek 7 upravuje oblast provozní bezpečnosti (safety) včetně uznávání osvědčení a průkazů vztahujících se k letadlům a posádkám. Současně je v tomto článku stanoven postup v případě nedodržování minimálních bezpečnostních norem stanovených Úmluvou o mezinárodním civilním letectví druhou smluvní stranou a je zde zakotvena možnost provedení inspekce letadla na stojánce a realizace konzultací smluvních stran k otázkám provozní bezpečnosti.

Článek 8 upravuje osvobození leteckých podniků druhé smluvní strany, resp. jejich letadel, pohonných hmot, mazadel, technického materiálu, náhradních dílů, obvyklého vybavení a zásob letadel a jiných věcí, které jsou používány výhradně v souvislosti s provozem a obsluhou letadla, od dovozních omezení, cel, nepřímých daní, inspekčních poplatků a jiných dávek a poplatků, při provozu mezinárodních leteckých služeb. Právo příslušných orgánů požadovat uložení vybavení a zásob uvedených v odst. 1 a 2 tohoto článku pod celní dohled nebo kontrolu před jejich vývozem je stanoveno v odst. 3 tohoto článku.

Spravedlivého stanovování uživatelských poplatků za použití leteckých zařízení se týká článek 9, který taktéž obsahuje zákaz diskriminace leteckých podniků při využívání letecké infrastruktury.

V článku 10 je upraven zjednodušený postup pro cestující, nacházející se v přímém tranzitu přes území státu smluvní strany.

Článek 11 upravuje prodej služeb a převody finančních prostředků plynoucích z příjmů na území státu druhé smluvní strany z prodeje leteckých služeb.

V článku 12 jsou stanovena pravidla k tarifům leteckých podniků pro přepravu cestujících a zboží. Tarify nepodléhají schvalování leteckých úřadů smluvních stran.

Obecné kapacitní principy jsou uvedeny v článku 13.

Článek 14 obsahuje základní principy pro využívání společného označování linek (code-share) leteckými podniky.

Článek 15 stanovuje postup pro předkládání a schvalování letových řádů leteckými podniky obou smluvních stran.

Provozování kombinovaných dopravních služeb upravuje článek 16. Jedná se o přepravu cestujících a zboží povrchovou dopravou v kombinaci s leteckou dopravou.

Článek 17 upravuje oblast zastoupení leteckých podniků, která včetně svého personálu podléhají právním předpisům platným na území, kde jsou zastoupení zakládána.

V článku 18 jsou uvedeny standardní možnosti poskytování pozemních odbavovacích služeb pro letecké podniky obou smluvních stran.

Článek 19 upravuje poskytování statistických informací a údajů mezi leteckými úřady obou smluvních stran.

Postup pro konzultace k řešení otázek spojených s prováděním Dohody je uveden v článku 20.

Článek 21 upravuje postup pro provádění změn Dohody a jejich vstup v platnost.

V článku 22 je řešena situace, že vstoupí v platnost jiná mnohostranná úmluva nebo dohoda upravující leteckou dopravu, která se dotýká vzájemných vztahů smluvních stran.

Článek 23 stanoví postup pro řešení případných sporů z výkladu či provádění Dohody.

Článek 24 stanovuje povinnost registrovat Dohodu a její případné změny u Mezinárodní organizace pro civilní letectví.

Postup pro ukončení platnosti Dohody je upraven v článku 25.

Vstup Dohody v platnost upravuje článek 26. Dohoda vstoupí v platnost poté, kdy si smluvní strany navzájem písemně oznámí, že byly splněny jejich příslušné ústavně předepsané formalities pro vstup Dohody v platnost (šedesátý den ode dne doručení pozdějšího oznámení). Dohoda je sjednána v českém, khmerském a anglickém jazyce, přičemž v případě rozdílnosti ve výkladu bude rozhodující anglické znění.

Příloha k Dohodě obsahuje seznam linek, které je možné realizovat mezi jakýmkoli místy na území ČR a jakýmkoli místy na území Kambodži s možností provozu přes mezilehlá místa nebo do míst za územím státu druhé smluvní strany, a i další podrobnosti vztahující se k provozu linek.

Svým usnesením ze dne 19. ledna 2015 č. 42 vyslovila vláda ČR souhlas se sjednáním Dohody. Uvedené usnesení bylo následně změněno usnesením vlády České republiky ze dne 16. května 2018 č. 300. Dohoda byla poté podepsána dne 5. června 2018 v Phnompenhu. Za českou stranu Dohodu podepsal Ing. Marek Libřický, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec České republiky pro Kambodžské království, za kambodžskou stranu Mao Havannall, státní tajemník Úřadu civilního letectví Kambodže.

Text Dohody je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu ČR, se závazky vyplývajících z členství ČR v Evropské unii, se závazky převzatými v rámci jiných platných smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva. Sjednání Dohody nevyžaduje změny v českém právním řádu. Návrh nemá negativní dopady na problematiku rovnosti mužů a žen, ani na otázky ochrany životního prostředí.

Při přípravě Dohody byly splněny požadavky stanovené nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 847/2004 ze dne 29. dubna 2004 o sjednávání a provádění dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi o leteckých službách. Její text obsahuje relevantní vzorové unijní doložky a taktéž byla vůči Evropské komisi splněna oznamovací povinnost včetně zaslání dosažených výsledků v souladu s čl. 1 odst. 1 první a druhou odrážkou výše uvedeného nařízení.

Sjednání a následné provádění Dohody nebude mít dopad na výdaje státního rozpočtu. Uvedené činnosti, které budou spočívat zejména v administrativních úkonech stanovených Dohodou, budou zajišťovány především Ministerstvem dopravy a Úřadem pro civilní letectví, které budou v případě potřeby spolupracovat s ministerstvy zahraničních věcí, vnitra, práce a sociálních věcí, průmyslu a obchodu a Českou národní bankou. Administrativní a správní výdaje s tím spojené budou hrazeny z rozpočtů jednotlivých resortů a Úřadu pro civilní letectví.

Dohoda má v ČR charakter mezinárodní smlouvy prezidentské kategorie, neboť upravuje záležitosti podle čl. 49 písm. a) a e) Ústavy ČR. Dohoda obsahuje mj. úpravu práv a povinností osob stejně jako věcí, jejichž úprava je vyhrazena zákonu (jedná se např. o právo leteckých podniků létat bez přistání přes území státu druhé smluvní strany, přistávat na jeho území pro potřeby nikoli obchodní, nakládat a vykládat na území státu druhé smluvní strany cestující a zboží, právo volně prodávat letecké dopravní služby na území státu smluvní strany, podmínky pro odvolání provozního oprávnění, atd.). Dohoda se předkládá před ratifikací prezidentem republiky Parlamentu ČR k vyslovení jeho souhlasu s ratifikací.

I když Kambodža nepatří z hospodářského hlediska mezi významné obchodní partnery ČR, nahrazení zastaralé Dohody o leteckých službách novým smluvním rámcem může být obecně přínosné z hlediska dalšího rozvoje vzájemných vztahů mezi oběma státy, a to zejména ve spojitosti s postupným růstem kambodžského hospodářství včetně rozvoje cestovního ruchu.

V Praze dne 26. července 2018

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.